

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 513)

Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/570)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-581/05266

14.7.1993

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 30.6.1993 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller

Başbakan

GEREKÇE

Birleşik Arap Emirlikleri, ekonomik ve ticarî ilişkilerimizin geliştirilmesi arzulan bir Devlettir. Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşik Arap Emirlikleri arasındaki sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin, her iki Devletin de refahına büyük bir katkıda bulunduğu kuşkusuzdur. Bu amaçla, sözkonusu faktörlerin daha büyük bir hareketliliğe kavuşturulmasında, Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması önemli bir rol oynamaktadır.

Anlaşmanın ana amaçları, gelirin iki Devlette çifte vergilendirilmesini önlemek; gelirin ikamet veya kaynak Devletten yalnızca birinde vergilendirilmesini sağlamak, eğer bu mümkün olmazsa vergilendirme yetkisini iki Devlet arasında paylaşmak; Âkit Devletlerden birinde yatırım yapan, teknoloji ve hizmet sunan diğer Devletin mukimi olan kişilerin, o Devletin mükelleflerine kıyasla daha ağır vergilendirilmesine engel olmak; böylece teşebbüslerin risk almadan önce ileride karşılıklarına çıkabilecek her türlü vergi ile ilgili mükellefiyeti hesaplayabilmelerini sağlamaktır. Yukarıdaki prensiplerden hareketle akdedilen bu Anlaşmanın, Birleşik Arap Emirlikleri yatırımcıları için Türkiye'yi Türk yatırımcılar için ise Birleşik Arap Emirliklerini daha cazip hale getireceği tabiidir.

Ayrıca bu Anlaşma, “vergi kaçakçılığına engel olma” amacına yönelik olarak, gerek Anlaşma hükümlerinin gerekse tarafların iç mevzuat hükümlerinin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için bilgi değişimi konusunda işbirliğini öngörmektedir.

Sözkonusu Anlaşma iki ülke Hükümetleri arasında 29 Ocak 1993 tarihinde Abu Dhabi’de imzalanmış bulunmaktadır.

Anlaşma Maddelerinin Gerekçeleri :

Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması, 29 maddeden meydana gelmiştir. Anlaşma maddeleriyle gerekçeleri aşağıda belirtilmiştir.

Madde 1. — Kişilere İlişkin Kapsam :

1 inci madde hükmü gereğince, bu Anlaşma Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Diğer bir ifade ile bu Anlaşma, milliyet farkı gözetilmeksizin, Âkit Devletler (Birleşik Arap Emirlikleri ve Türkiye)’den birinde veya her ikisinde mukim olan kişileri kapsamına almaktadır.

Madde 2. — Kavranan Vergiler :

Bu madde, Anlaşmanın kavradığı vergilerin tespitinde ve tarifinde açıklığı temin etme amacını gütmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrası, Anlaşmanın, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, Âkit Devletlerden herhangi birinde, politik, alt bölümlerinde veya mahallî idarelerinde gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacağını belirtmektedir.

2 nci fıkra, gelir ve servetten alınan vergilerin kapsamını çizmektedir.

3 üncü fıkra, Anlaşmanın, Âkit Devletlerdeki halihazır vergilerden hangilerine uygulanacağını belirtmektedir. Anlaşma kapsamına giren vergilerin; Birleşik Arap Emirliklerinde : Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi; Türkiye Cumhuriyetinde ise : Gelir ve Kurumlar vergileri, Savunma Sanayii Destekleme Fonu, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu ile Çıraklık, Meslekî ve Teknik Eğitimi Geliştirme ve Yaygınlaştırma Fonundan ibaret olduğu belirtilmiştir.

4 üncü fıkra, Anlaşmanın imza tarihinden sonra halihazır vergilere ilaveten veya onların yerine alınmaya başlanan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilerin de Anlaşma kapsamına girdiğini hükme bağlamaktadır. Fıkra metni, ayrıca, Âkit Devletlerin yetkili makamlarının, vergi mevzuatındaki önemli değişiklikleri birbirlerine bildirmelerini de öngörmektedir.

Madde 3. — Genel Tanımlar :

Bu maddede, Anlaşma’da kullanılan terimlerin yorumu için lüzumlu genel tanımlar yer almaktadır.

Bu maddede sırasıyla “Türkiye”, “Birleşik Arap Emirlikleri”, “bir Âkit Devlet”, “diğer Âkit Devlet”, “vergi”, “kişi”, “şirket”, “kayıtlı merkez”, “vatandaş”, “bir Âkit Devletin teşebbüsü”, “diğer Âkit Devletin teşebbüsü”, “yetkili makam” ve “uluslararası trafik” terimlerinin tanımı yer almaktadır.

Bu maddenin 2 nci fıkrasında, Anlaşmada tanımlanmamış terimlerin, Âkit Devletlerden her birinin iç mevzuatındaki anlamları taşıdığı belirtilmiş ve Anlaşmada boşluk kalmaması sağlanmıştır.

Madde 4. — Mukim :

Anlaşmanın pek çok maddesinde Âkit Devletlerin vergileme yetkisi, doğrudan doğruya “mukim” kavramına göre çözümlenmektedir. Bu çerçevede, gerçek ve tüzelkişilerin hangi devletin mukimi addedileceği hususu büyük bir önem arz etmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, gerçek ve tüzelkişiler arasında ayırım yapılmaksızın, bu Anlaşmanın amaçları bakımından; ikametgâh, ev, kanunî merkez, iş merkezi veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi, mukim addedilmektedir. Gelir Vergisi Kanunumuz Türkiye’de yerleşmiş gerçek kişileri, Kurumlar Vergisi Kanunumuz ise kanunî veya iş merkezi Türkiye’de bulunan kurumları tam mükellef addettiğinden, 1 inci fıkra hükmüyle vergi hukukumuzda tam bir paralellik sağlanmaktadır.

Maddenin 2 nci fıkrasında, gerçek kişilerin 1 inci fıkrada sayılan kriterler nedeniyle her iki Devletin de mukimi addedilmesi halinde, bu kişilerin hangi kıstaslar kullanılarak, yalnızca bir Devletin mukimi addedileceği hususu çözümlenmektedir.

Maddenin 3 üncü fıkrası, aynı sorunun gerçek kişiler dışında kalan kişilerden çıkması halinde, bu kişilerin kayıtlı merkezinin mukimliğinin tayininde esas alınacağını hükme bağlamıştır. Bununla birlikte, bu kişilerin Devletlerin birinde iş merkezine, diğerinde kayıtlı merkeze sahip olmaları durumunda ise, çözümünü yetkili makamların karşılıklı anlaşmasına bırakılmaktadır.

Maddenin 4 üncü fıkrası politik alt bölümlerin veya mahallî idarelerin de mukim olarak kabul edilmesi gerektiğini öngörmektedir.

Madde 5. — İşyeri :

İşyerinin tanımına ilişkin bu madde son derece önemlidir. Bilindiği üzere, Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarımız, dar mükelleflerce ticarî kazancın Türkiye’de elde edilmiş sayılması için kazanç sahiplerinin Türkiye’de işyerinin bulunması veya daimî temsilci bulundurması ve kazancın bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden doğmasını şart koşmaktadır. Aynı şekilde, bu Anlaşmanın ticarî kazançla ilişkin olan 7 nci maddesinde de yalnızca işyerine atfedilebilen ticarî kazancın kaynak Devlette vergilenebileceği prensibi getirilmiştir. Madde, 7 fıkra ile hangi hallerde bir işyerinin kendini göstereceğini veya göstermeyeceğini bütün ayrıntılarıyla açıklamaktadır.

1 inci fıkrada, “işyeri” teriminin genel bir tanımı yapılmaktadır.

2 nci fıkrada ise, kapsama özellikle giren işyerlerine örnekler verilmektedir ki bunlar; yönetim yeri, şube, büro, fabrika, atölye, maden ocağı, petrol veya doğalgaz kuyusu, taş ocağı veya doğal zenginliklerin çıkarıldığı diğer yerler ile süresi oniki ayı aşan inşaat şantiyesi ile yapım, montaj veya kurma projelerinin bir işyeri oluşturacağı belirtilmektedir.

3 üncü fıkrada, işyeri sayılmayan haller belirtilmiştir.

4 üncü fıkrada, daimî temsilcilik düzenlenmiştir. Bu fıkraya göre, bir kişi teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini düzenli olarak kullanırsa, bu faaliyetler 3 üncü fıkrada belirtilenlerle sınırlı olmadıkça, temsil ettiği teşebbüs, bu Devlette bir işyerine sahip kabul edilecektir. Fakat, işe ilişkin sabit bir yerden 3 üncü fıkra hükmü çerçevesinde yürütülen faaliyetler bu yeri bir işyeri haline getirmeyecektir.

5 inci fıkra, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette işlerini yalnızca, kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, genel komisyoncu veya bağımsız statüye sahip bir başka acenta vasıtasıyla yürütmesi halinde, işyerinin var sayılmayacağı ile ilgilidir.

6 ncı fıkrada ise, iki ayrı Âkit Devlette mukim olan şirketlerin birbirlerini kontrol etmesinin, bunlardan herhangi birinin diğeri için bir işyeri oluşturmasına yeterli olmadığı belirtilmektedir.

7 nci fıkra, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette bir ortaklığa ortak olması ve önceki fıkra hükümlerine göre bir işyeri olmaması halinde, bu ortaklık diğer Devlette kişinin işyerini oluşturmayacaktır.

Madde 6. — Gayrimenkul Varlıklardan Elde Edilen Gelir :

Bu madde, yalnızca gayrimenkul sermaye iratlarını değil, aynı zamanda gayrimenkullerin yaratabileceği her türlü gelir unsurunu (ticari kazanç, zirai kazanç) da kapsamına almaktadır.

Bu çerçeve altında maddenin 1 inci fıkrası, gayrimenkul gelirlerinin vergileme hakkını gayrimenkulün bulunduğu Âkit Devlete bırakmaktadır.

2 nci fıkra, gayrimenkul varlık teriminin tanımı ile ilgilidir.

3 üncü fıkra, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelirin, bu gayrimenkulün bulunduğu Devlette vergilendirileceğini hükme bağlamaktadır.

4 üncü fıkra, 1 ve 3 üncü fıkra hükümlerinin, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkullerden elde edilen gelire de uygulanacağını belirtmektedir.

Madde 7 — Ticarî Kazançlar :

Bu maddenin 1 inci fıkrası, ticarî kazancın vergilendirilmesindeki genel prensibi açıklamaktadır. Buna göre ticarî kazanç, teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilecektir. Ancak, faaliyetin diğer Âkit Devlette bir işyeri vasıtasıyla yürütülmesi halinde, kazancın, sadece bu işyerine atfedilebilen kısmı diğer Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

2 nci fıkra, işyeri kazançlarının hesaplanmasındaki esaslarla ilgilidir. Buna göre işyeri, bağımsız bir teşebbüs gibi ele alınacak ve benzeri teşebbüslerin benzeri koşullar altında elde etmesi gereken kazanç, sözkonusu işyerine atfedilecektir. Böylece, işyeri -merkez ilişkilerinde emsaline göre yüksek veya düşük fiyatlandırmaya gidilirse, olaya müdahale edilip, gerçekçi fiyatların fatura edilmesine göre yeni bir vergi matrahı hesaplanacak ve vergileme bu matrah üzerinden yapılacaktır.

3 üncü fıkra, işyeri kazancının belirlenmesinde işyerinin amaçlarına uygun düşen giderlerin indirilebileceği hakkındadır.

4 üncü fıkra, teşebbüs adına sadece mal ve ticarî eşya alımında bulunan işyerine, bu faaliyeti dolayısıyla kazanç atfolunamayacağı hakkındadır.

5 inci fıkra, ticarî kazancın, Anlaşmanın diğer maddelerinde belirtilen gelir unsurlarını da kapsamına alması halinde, ilgili madde hükümlerini saklı tutmaktadır.

Madde 8. — Deniz, Hava ve Kara Taşımacılığı :

1 inci fıkra, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette uluslararası trafik kapsamına giren türden bir gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden sağladığı kazançların, yalnızca teşebbüsün mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Bir başka ifade ile bu tür kazançlar kaynak devlette vergiden istisna edilmektedir.

2 nci fıkra, Körfez Hava Yolları Şirketi tarafından elde edilen kazançlara da 1 inci fıkra hükümlerinin uygulanacağını; ancak, bu uygulamanın, Birleşik Arap Emirlikleri'nin Körfez Hava Yollarındaki hissesi nispetinde elde ettiği kazanç payı ile sınırlı olduğu hakkındadır.

3 üncü fıkra, bir Âkit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte hava veya deniz taşımacılığı faaliyetleri ile bağlantılı mevduat hesabından doğan faiz gelirinin de diğer Âkit devlette vergilendirilmeyeceğini öngörmektedir.

4 üncü fıkra, 1 inci fıkrada benimsenen prensibin, ortaklık, bağlı işletme ve acentalar için de geçerli olduğunu hükme bağlamaktadır.

Madde 9. — Bağımlı Teşebbüsler :

Kurumlar Vergisi Kanunumuzun 15, 16 ve 17 nci maddelerinde düzenlenen örtülü kazanç ve örtülü sermaye ile ilgili olan bu maddede, birbirleriyle bağımlı olan teşebbüslerin, bağımsız teşebbüslere kıyasla farklı ticarî ilişkilere ve farklı fiyatlandırmalara yönelmeleri halinde, Âkit devletlerin ne tür tedbirler alabileceği hükme bağlanmaktadır.

1 inci fıkra, birbirine bağımlı teşebbüslerin gerekli itinaı göstermeyip, bağımsız teşebbüsler arasında geçerli olacak fiyatlardan sapmaları halinde, vergi ziyana uğrayan Âkit devlete ek vergi alma hakkını vermektedir. Bu ek vergileme sonunda, diğer Devletin kendi mükellefi olan bağımlı teşebbüste yapacağı matrah ve vergi indirimleri ise 2 nci fıkrada düzenlenmiştir.

Madde 10 — Temettüler :

1 inci fıkra, temettülerin vergilendirilmesindeki genel ilke ile ilgilidir. Temettü gelirlerinin, esas itibariyle, temettü gelirini elde edenin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilmesi öngörülmektedir.

2 nci fıkra, temettülerin, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu, yani temettülerin doğduğu devlette de bu Devletin mevzuatına göre vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Ancak, temettü elde eden diğer Âkit Devletin Hükümeti veya tamamı diğer Âkit Devlete, politik alt bölümüne veya mahallî idaresine ait olan bir kamu kuruluşu ise ödenen temettü üzerinden kaynak devlette alınacak vergi, gayrisafi temettü tutarının % 5'ini; temettü elde eden, temettü ödeyen şirketin sermayesine en az % 25 oranında iştirak eden şirket ise % 10'unu; diğer bütün durumlarda da % 12'sini aşamayacaktır.

3 üncü fıkra, temettü teriminin tanımı ile ilgilidir.

4 üncü fıkrada, işyeri kazancının 7 nci madde (ticarî kazanç) çerçevesinde vergilendirildikten sonra, kalan kazanç üzerinden bu maddenin 2 nci fıkrasına göre de vergilendirilebileceği belirtilmektedir. Bu fıkra, Gelir Vergisi Kanunumuzun 94 üncü maddesinin A/7 numaralı bendiyle paralellik arz etmektedir.

5 inci fıkra, temettü lehdarının temettü dağıtan şirketin mukim olduğu Âkit Devlette bir işyerine sahip olması ve elde ettiği temettülerle bu işleri arasında etkin bir bağlantı bulunması halinde, sözkonusu temettülerin bu madde çerçevesinde vergilendirilmeyeceğine ilişkindir. Bu gibi hallerde, ticarî kazançla ilişkin olan 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 11. — Faiz :

1 inci fıkra, faizlerin vergilendirilmesinde genel ilkeyi öngörmektedir. Buna göre, faizi vergilendirme hakkı, lehdarın mukim olduğu Âkit Devlete ait olmaktadır.

Faizlerin doğduğu Devlete, faizin gayrisafî tutarı üzerinden azami % 10 vergi alma hakkı tanıyan hüküm 2 nci fıkrada yer almaktadır.

3 üncü fıkra, Türkiye Hükümeti ile Birleşik Arap Devletleri Hükümetine ödenen faizler ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına ve Birleşik Arap Emirlikleri Merkez Bankasına ödenen faizlerin karşılıklı olarak vergiden muaf tutulmasına ilişkindir.

4 üncü fıkrada, faiz teriminin kapsamı belirtilmektedir.

5 inci fıkra, bir işyeri vasıtasıyla elde edilen faizlerin bu maddede yer alan indirimli vergi oranına göre değil, ticarî kazanç hükümlerine göre vergilendirileceği ile ilgilidir. Bu gibi hallerde, ticarî kazançla ilişkin olan 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

6 ncı fıkra, faiz gelirlerinin ne zaman bir Âkit Devlette elde edilmiş sayılacağını hükme bağlamaktadır. Buna göre, ödeyicinin Devlet, politik alt bölüm, mahallî idare, mukim veya bu Devlette bulunan bir işyeri olması halinde, sözkonusu faizin bu Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7 nci fıkra, faiz miktarının belirlenmesinde muvazaa durumunu açıklığa kavuşturmaktadır. Fıkra hükmüne göre, muvazaa yapabilecek kişiler, aralarında özel ilişki bulunan faiz ödeyici ile faiz lehdarı ve her ikisiyle başka bir kişi olarak belirtilmektedir. Muvazaa durumu ise, özel ilişkinin olmadığı hallerde, kişiler arasında kararlaştırılan faiz miktarını aşan bir faizin ödenmesi olarak ortaya konmuştur. Bu halde fazla kısım, bu maddede tanımlanan ve indirimli vergiye tabi olan bir faiz sayılamayacak ve Anlaşmanın diğer hükümleri dikkate alınarak Âkit Devletlerin iç mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12. — Gayrimaddi Hak Bedelleri

1 inci fıkra, vergilemede genel ilkeyi öngörmekte; vergileme hakkını, ödeme yapılan kişinin mukim olduğu Devlete tanımaktadır.

2 nci fıkra hükmü, gayrimaddi hak bedellerinin elde edildiği devlete de belli bir oranda vergi alma hakkı tanımaktadır. Bu oranın üst sınırı, Anlaşmada yüzde 10 olarak tespit edilmiştir.

3 üncü fıkra, gayrimaddi hak bedellerinin tanımı ile ilgilidir.

4 üncü fıkrada, bir işyeri vasıtasıyla elde edilen gayrimaddi hak bedellerinin indirimli vergi oranına göre değil, ticarî kazanç hükümlerine göre vergilendirileceği öngörülmüştür. Bu gibi hallerde, ticarî kazançla ilişkin olan 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

5 inci ve 6 ncı fıkralar, faizde olduğu gibi, gayrimaddi hak bedellerinin nerede elde edilmiş sayılacağı ve muvazaalı durumlarda nasıl vergilendirileceği ile ilgili özel hükümler öngörmektedir.

Madde 13. — Sermaye Değer Artış Kazançları :

6 ncı maddede tanımlanan gayrimenkul varlıkların elden çıkartılmasından doğan kazançların vergilendirilme hakkını, bu malların bulunduğu Âkit Devlete tanıyan hüküm 1 inci fıkrada öngörülmüştür.

Bir işyerinin aktifine dahil menkul varlıkların veya serbest meslek faaliyetinin icrasında kullanılan sabit yere ait menkul varlıkların elden çıkartılmasından doğan kazançları vergileme hakkının, bu işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Âkit Devlete tanındığı, 2 nci fıkrada hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkra, bir Âkit Devlet mukimince uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak ve kara nakil vasıtaları ile bunların işletilmesine tahsis edilen menkul varlıkların satışından elde edilen kazançların, yalnızca gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarını işleten teşebbüsün kanunî merkezinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

4 üncü fıkra, maddenin 1, 2 ve 3 üncü fıkralarında sayılanların dışında kalan varlıkların satışından doğan kazançların, sözkonusu varlıkları elden çıkartanların mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebileceğini, bununla beraber bu varlıkların iktisap tarihinden itibaren 1 yıl içinde elden çıkartılmasından doğan değer artış kazançlarının ise gelirin elde edildiği kaynak Devlette vergilendirilebileceğini öngörmektedir.

Madde 14. — Serbest Meslek Faaliyetleri :

Maddenin 1 inci fıkrasında, serbest meslek kazançlarının, kazancı elde edenin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır. Bununla beraber, diğer Devlette bulunan sabit bir yer kullanılarak icra edilen serbest meslek faaliyetlerinden elde edilen kazancı kaynak Devlette de vergilendirilebileceği hükmüne yer verilmiştir.

2 nci fıkrada, “serbest meslek faaliyetleri” teriminin tanımı yapılmıştır.

Madde 15. — Bağımlı Faaliyetler :

1 inci fıkra, genel kuralı belirtmektedir. Fıkraya göre, hizmetin diğer Devlette ifa edilmemesi şartıyla bir Âkit Devlet mukimince elde edilen ücretler mukim devlette vergilendirilecektir. Hizmetin diğer Devlette ifa edilmesi halinde, belli şartlarla kaynak Devletin de vergileme yetkisi doğabilecektir. Ancak sözkonusu genel kural, bu Anlaşmanın 16, 18, 19 ve 20 maddelerinde öngörülen hükümleri herhangi bir şekilde etkilemeyecektir. Bir başka ifadeyle, yönetim kurulu üyeleri, emekliler, kamu görevlileri, öğretmenler ve öğrenciler 15 inci maddeye göre değil; kendileriyle ilgili maddelere göre vergilendirileceklerdir.

2 nci fıkrada, ücretin sadece mukim olunan Devlette vergilendirilmesi için hangi şartların bir arada aranması gerektiği belirtilmektedir. Kaynak Devlette vergilendirme için, öngörülen şartlardan birinin ihlali yeterlidir. Bir başka ifadeyle; diğer Devlette hizmet ifa eden bir Âkit Devlet mukiminin bu diğer Devlette bir takvim yılı içinde toplam 183 günden fazla kalması veya ücretinin bu diğer Devletin mukimi olan bir işveren tarafından veya onun adına ödenmesi yada sözkonusu ödemenin, işverenin bu diğer Devlette sahip olduğu işyerinden veya sabit yerden yapılması halinde, ücretin ödendiği kaynak devlette vergileme yetkisine sahip olacaktır.

3 üncü fıkra, bir Âkit Devlet teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtasında çalışan personelin bu sıfatları dolayısıyla elde ettikleri gelirlerinin, gemi, uçak veya kara nakil vasıtasını işleten teşebbüsün kanunî merkezinin bulunduğu Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

Madde 16. — Müdürlere Yapılan Ödemeler :

Maddeye göre, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette mukim bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması sıfatıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler şirketin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

Madde 17. — Sanatçı ve Sporcular :

1 inci fıkra, bir Âkit Devlet mukimi olan sanatçı ve sporcuların iştigal konularıyla ilgili şahsi faaliyetlerinden dolayı diğer Âkit Devlette elde ettikleri gelirlerin, bu faaliyetleri icra ettikleri diğer Âkit Devlette vergilendirilebileceğini hükme bağlamaktadır. Bu çerçevede, serbest meslek faaliyetlerini ve bağımlı faaliyetleri (ücretler) düzenleyen 14 ve 15 inci maddelerin hükümleri, sanatçı ve sporcular açısından geçerli kabul edilmeyecek; vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yürütülecektir.

2 nci fıkra organizatörlerle ilgili olup, sanatçı ve sporcuların iştigal konularıyla ilgili faaliyetlerinden doğan gelirlerin sanatçı veya sporcuların kendilerine değil de bir başka gerçek veya tüzel kişiye yönelmesi halinde de vergilemenin faaliyetin icra edildiği Devlette yapılacağını belirlemektedir. Ancak, böyle bir durumda, ticarî kazançların, serbest meslek kazançlarının ve ücretlerin vergilendirilmesini düzenleyen bu Anlaşmanın 7, 14 ve 15 inci maddelerindeki hükümler dikkate alınmayacaktır.

3 üncü fıkra, Âkit Devletlerden birinin kamu kaynaklarının önemli desteği ile veya bir kültür anlaşması çerçevesinde diğer Âkit Devlette icra edilen sanatsal ve sportif faaliyetlerden elde edilen gelire 1 ve 2 nci fıkra hükümlerinin uygulanmayacağını öngörmektedir.

Madde 18. — Emekli Maaşları :

1 inci fıkra, bir Âkit Devlet mukimine ödenen emekli maaşları ile geçmiş hizmetler karşılığında sağlanan diğer benzeri menfaatlerin ödemenin yapıldığı Devlette, vergilendirileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkrada, şahsi zararları tazmin etmek üzere ödenen emekli maaşları ve sağlanan benzeri menfaatlerin de ödemenin yapıldığı Devlette vergilendirilebileceğini öngörmektedir.

Madde 19. — Kamu Görevleri :

1 inci fıkra kamu görevi karşılığı yapılan ödemelerin ve bağlanan emekli maaşlarının yalnızca ödemeyi yapan Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkra, kamu iktisadî kuruluşlarında çalışanlar hakkında bu madde hükmünün değil, fakat Anlaşmanın 15, 16 ve 18 inci madde hükümlerinin uygulanacağını öngörmektedir.

Madde 20. — Öğretmenler ve Öğrenciler :

1 inci fıkra, öğrencilerin ve stajyerlerin öğrenim veya meslekî eğitimde buldukları devlette yararlanacakları vergi istinasının sınırlarını hükme bağlamaktadır. Buna göre, öğrenci ve stajyerler, yalnızca geçim, öğrenim veya meslekî eğitim masraflarını karşılayan ve buldukları Devletin dışındaki kaynaklardan sağlanan paralar dolayısıyla öğrenim gördükleri veya staj yaptıkları Âkit Devlette vergiye tabi tutulmayacaklardır.

2 nci fıkra, öğrenciler için öngörülen hükmün benzerini öğretmen ve öğretim üyelerine getirmektedir. Buna göre öğretmenler ve öğretim üyeleri iki yıl süreyle yurt dışından elde ettikleri paralar dolayısıyla, öğretim ve araştırma yapmak amacıyla buldukları Devlette vergiye tabi tutulmayacaklardır.

3 üncü fıkra, bir Âkit Devlet vatandaşı olup diğer Âkit Devlette 183 günü aşmayacak şekilde uygulama alışkanlıkları kazanmak üzere hizmet ifa eden bir öğrenci veya stajyerin eline geçen ücretlerin bu diğer Devlette vergilendirilmeyeceğini öngörmektedir.

Madde 21. — Diğer Gelirler :

1 inci fıkra, Devletlerden birinin bir mukiminin bu Anlaşmanın bundan önceki maddelerinde ele alınmayan gelir unsurlarının mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

2 nci, fıkra, her iki Âkit Devletin dışındaki kaynaklardan elde edilen gelir unsurlarının, yalnızca bu geliri elde eden kişinin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirileceğini hükme bağlamaktadır.

Madde 22. — Servet :

1 inci fıkraya göre, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette yer alan ve gayrimenkul varlıklardan oluşan servetinin vergileme hakkı, bu diğer Devlete aittir.

2 nci fıkra, bir teşebbüsün diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinin aktifine dahil menkul varlıklardan veya bir Âkit Devlet mukiminin diğer Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullanabileceği bir sabit yere ait menkul varlıklardan oluşan servette vergileme hakkı, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Âkit Devlete aittir.

3 üncü fıkra, 8 inci maddenin 2 nci fıkrası dahil olmamak üzere, uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak ve kara nakil vasıtaları ile sözkonusu gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının işletilmesi ile ilgili menkul varlıklardan oluşan servetin, yalnızca teşebbüsün kanunî merkezinin bulunduğu Devlette vergilendirilebileceğini hükme bağlamaktadır.

4 üncü fıkrada, bir Âkit Devlet mukimine ait servetin diğer bütün unsurlarının, yalnızca bu Devlette vergilendirilebileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 23. — Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi :

1 inci fıkrada, Türkiye'de mukim olan bir başka ifade ile Türkiye'de tam mükellef statüsünde olan gerçek kişilerin ve kurumların çifte vergilendirilmelerinin nasıl önleneceği düzenlenmiştir. Fıkraya göre, bir Türkiye mukiminin Birleşik Arap Emirlikleri'nde vergilendirilen bir gelir elde etmesi durumunda, sözkonusu gelir için birleşik Arap Emirlikleri'nde ödenen vergi, bu mukimin Türkiye'de tüm dünya gelirleri üzerinden hesaplanan vergisinden mahsup edilecektir.

Yapılacak olan bu mahsup hiçbir zaman için, mahsuptan önce Türkiye'de hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

2 nci fıkrada, Birleşik Arap Emirlikleri yönünden çifte vergilendirmenin nasıl önleneceği düzenlenmiştir. buna göre, çifte vergilendirme, çifte vergilendirmeyi önlemeye ilişkin genel prensipler dikkate alınmak suretiyle Birleşik Arap Emirlikleri mevzuatına göre önlenecektir.

Madde 24. — Ayrım Yapılmaması :

Maddenin 1 inci fıkrasında, bir Âkit Devletin vatandaşlarına, diğer Âkit Devlette, o Devletin aynı koşullara sahip vatandaşlarına kıyasla vergileme ve buna bağlı mükellefiyetler bakımından daha ağır bir muamelede bulunulamayacağı hükme bağlanmaktadır.

2 nci fıkrada ise, 1 inci fıkrada belirtilen farklı muamelede bulunmama prensibinin teşebbüsler için de geçerli olacağı belirtilerek, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu işyerinin bu diğer Devlette aynı faaliyeti yürüten bu diğer Devletin bir teşebbüsüne göre daha ağır bir vergilemeye tabi tutulamayacağı hükme bağlanmaktadır. Ancak, işyeri kazancının, Anlaşmanın 7 nci maddesine göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden bir de 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrası uyarınca vergilendirilmesi, ayırım yapmama prensibinin ihlali sayılmamaktadır. Böylece, Gelir Vergisi Kanunumuzun 94/A-7 nci madde hükmü saklı tutulmuştur.

3 üncü fıkrada ise, ayırım yapmama prensibinin, Âkit Devletlerden birinin mukimleri tarafından doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, kısmen ya da tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen diğer Âkit Devletin teşebbüsleri için de geçerli olduğu ifade edilmektedir.

4 üncü fıkra, ancak Âkit Devletlerin kendi mukimlerine şahsi ve ailevi durumları dolayısıyla uyguladıkları şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini, diğer Devletin mukimlerine uygulama mecburiyeti altında olmadıkları hükmü de fıkra kapsamına alınmıştır.

Madde 25. — Bilgi Değişimi :

Bu Anlaşmanın uygulanabilmesi için iki Âkit Devletin vergi idareleri arasında gerekli hallerde yakın işbirliğine ihtiyaç vardır. Maddede, Âkit Devletlerin hangi hallerde bilgi değişiminde bulunacakları, elde edebilen bilgilerin kimlere verilebileceği, bilgi değişiminin sınırları ele alınmıştır.

Madde 26. — Karşılıklı Anlaşma Usulü :

Maddenin ilk iki fıkrasında, Âkit Devletlerden birinin bir mukiminin taraf Devletlerden herhangi birinde, bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen bir vergilemeyle karşılaşması halinde, sorunun nasıl çözümleneceği hükme bağlanmaktadır.

1 inci fıkraya göre, bu kişi durumunu, Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müraaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, mukim olduğu Âkit Devletin yetkili makamına arz edilecektir. Ancak bu kişi, durumunun 24 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşmesi halinde, vatandaşı olduğu Âkit Devletin yetkili makamına başvurabilecektir.

2 nci fıkraya göre, kendisine başvuruda bulunulan yetkili makam sorunu kendi çözemezse, diğer Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya varmak için gayret gösterecektir.

Maddenin 3 üncü fıkrasında, yetkili makamların bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından doğan sorunların çözümü için karşılıklı anlaşma usulünü kullanabilecekleri hükme bağlanmıştır.

4 üncü fıkra, karşılıklı anlaşmaya varabilmek için yetkili makamların doğrudan haberleşebilecekleri öngörmektedir.

Madde 27. — Diplomat Hüviyetindeki Memurlar ve Konsolosluk Memurları :

Fıkra, diplomatlar ve konsolosluk memurlarının Devletler hukukunun genel kurallarına ve özel anlaşma hükümlerine göre yararlandıkları vergi ayrıcalıklarının bu Anlaşma hükümlerinden etkilenmeyeceğini belirtmektedir.

Madde 28. — Yürürlüğe Girme :

Bu maddede, Anlaşmanın ne zaman yürürlüğe gireceği ve vergiler açısından ne zaman hüküm ifade edeceği belirtilmiştir. Maddeye göre Âkit Devletlerin Hükümetleri bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli anayasal işlemlerin tamamlandığını birbirlerine bildirecekler

ve bu Anlaşma bahsedilen bildirimlerden sonuncusunun yapıldığı tarihte yürürlüğe girecek ve hükümleri, yürürlüğe girdiği yılı izleyen yılın Ocak ayı veya daha sonra başlayan her vergilendirme dönemlerine ilişkin vergiler için uygulanacaktır. Ancak, hava taşımacılık faaliyetleri yönünden bu Anlaşmanın 8 ini madde hükümleri 1 Ocak 1988 tarihinden itibaren hüküm ifade edecektir.

Madde 29. — Yürürlükten Kalkma :

Madde, Anlaşmanın feshedilinceye kadar yürürlükte kalacağını belirtmekte, fesih usulünü açıklamakta ve fesih halinin her iki Devlette hangi vergilendirme dönemleri için hüküm ifade edeceğini belirlemektedir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/570

Karar No. : 15

7.12.1993

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti İle Birleşik Arap Emirlikleri Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 1.12.1993 Tarihli 6 ncı Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Ülkemizle Birleşik Arap Emirlikleri arasında sermaye, teknoloji hareketlerini geliştirmek, gelirin iki Devlette çifte vergilendirilmesini önlemek, muhtelif gelir unsurlarının hangi Devlette ne şekilde vergilendirileceğine ilişkin esasları saptamak amacıyla hazırlanan ve iki ülke yatırımcılarını birbirlerinin ülkesinde yatırım yapmaya teşvik edeceği düşünülen Tasarı, Komisyonumuzca uygun bulunarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz havalesi gereği Plan ve Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Erdal İnönü
İzmir
Üye
Tunç Bilget
Aydın
Üye
A. Cemil Tunç
Elazığ
Üye
Engin Güner
İstanbul
Üye
Atilla Mutman
İzmir

Başkanvekili
Fethi Akkoç
Bursa
Üye
İsmet Sezgin
Aydın
Üye
Doğancan Akyürek
İstanbul
Üye
Leyla Yeniay Küseoğlu
İstanbul
Üye
Ali Eser
Samsun

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/570

Kara No. : 14

6.1.1994

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 14.7.1993 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça önhavalesi uyarınca Dışişleri Komisyonunda görüşüldükten sonra 7.12.1993 tarihinde Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti İle Birleşik Arap Emirlikleri Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonun 6.1.1994 tarihinde yaptığı 32 nci birleşiminde Hükümeti Temsilen Millî Eğitim Bakanının Başkanlığında, Dışişleri, Maliye Bakanlıkları ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Tasarı ile; Gelirin sözkonusu iki Devlette çifte vergilendirilmesinin önlenmesi suretiyle her iki ülkede yapılacak yatırımları cazip hale getirmenin amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Yapılan görüşmeler sonucunda tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Dışişleri Komisyonunca aynen kabul edilen tasarinın, 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Ilyas Aktaş
Samsun
Sözcü
Mehmet Ali Yavuz
Konya
Üye
Gaffar Yakın
Afyon
Üye
M. Nedim Budak
Ankara
Üye
Bahattin Şeker
Bilecik

Başkanvekili
Mehmet Dönen
Hatay
Kâtip
Hayri Doğan
Antalya
Üye
Bilal Güngör
Ankara
Üye
Süleyman Hatinoğlu
Artvin
Üye
Edip Safder Gaydalı
Bitlis

Üye
Neyfel Şahin
Çanakkale
Üye
İbrahim Yaşar Dedelek
Eskişehir
Üye
Nami Çağan
İstanbul
Üye
Mehmet Alp
Kars
Üye
Alaettin Kurt
Kocaeli

Üye
Mustafa Yılmaz
Malatya
Üye
Doğan Baran
Niğde

Üye
Muharrem Şemsek
Çorum
Üye
Abdullah Aykon Doğan
Isparta
Üye
Z. Selçuk Marıflı
İstanbul
Üye
Yahya Uslu
Manisa
Üye
Mustafa Ünalđı
Konya
(İmzada Bulunamadı)
Üye
Nevşat Özer
Muğla
Üye
Hasan Peker
Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti İle Birleşik Arap Emirlikleri Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 29 Ocak 1993 tarihinde Abu Dhabi'de İmzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. T. Çiller

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.

E. İnönü

Devlet Bakanı

Y. Aktuna

Devlet Bakanı

İ. Töz

Devlet Bakanı

T. Akyol

Devlet Bakanı

N. Kurt

Devlet Bakanı

C. Erhan

Devlet Bakanı

E. Şahin

Devlet Bakanı

Ş. Erdem

Millî Savunma Bakanı

N. Ayaz

Dışişleri Bakanı

H. Çetin

Millî Eğitim Bakanı

N. Mentеше

Sağlık Bakanı

R. Serdaroğlu

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

R. Şahin

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Kültür Bakanı

D. F. Sağlar

Orman Bakanı

H. Ekinci

Devlet Bakanı

N. Cevheri

Devlet Bakanı

M. Gölhan

Devlet Bakanı

B. S. Daçe

Devlet Bakanı

G. Müftüoğlu

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

M. Çiloğlu

Devlet Bakanı

A. Şanal

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

İçişleri Bakanı

M. Gazioğlu

Maliye ve Gümrük Bakanı

İ. Attila

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Prof. O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı

M. Köstepen

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı

M. Moğultay

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

V. Atasoy

Turizm Bakanı

A. Ateş

Çevre Bakanı

R. Akçalı

**DIŐIŐLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti İle Birleşik Arap Emir-
likleri Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alı-
nan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme
Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulun-
duğuna Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü madde-
si Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KA-
BUL ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti İle Birleşik Arap Emir-
likleri Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alı-
nan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme
Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulun-
duğuna Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Dışişleri Komisyonu met-
ninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Dışişleri Komisyonu met-
ninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Dışişleri Komisyonu met-
ninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ ARASINDA GELİR
VE SERVET ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ
ÖNLEME ANLAŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ HÜKÜMETİ

Gelir ve servet üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen bir Anlaşma yapmak isteğiyle

Aşağıdaki anlaşmaya varmışlardır.

Madde 1

Kişilere İlişkin Kapsam

Bu Anlaşma Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Madde 2

Kavranan Vergiler

1. Bu Anlaşma, hangisinde, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, her bir Âkit Devlette veya politik alt bölümlerinde ya da mahallî idarelerinde gelir ve servet üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıkların devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler ile ücretlerin veya maaşların toplam tutarları üzerinden mütesebbislerce ödenen vergiler ve bunun yanı sıra sermaye değer artışlarına uygulanan vergiler dahil olmak üzere, toplam gelir, toplam servet veya gelirin ya da servetin unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden ve servetten alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Anlaşmanın uygulanacağı vergiler özellikle :

a) Türkiye'de :

(i) Gelir vergisi;

(ii) Kurumlar vergisi;

(iii) Savunma sanayii destekleme fonu;

(iv) Sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik fonu; ve

(v) Çıracılık, meslekî ve teknik eğitimi geliştirme ve yaygınlaştırma fonu;

(Bundan böyle "Türk Vergisi" olarak bahsedilecektir);

b) Birleşik Arap Emirlikleri'nde :

(i) Gelir vergisi; ve

(ii) Kurumlar vergisi;

(Bundan böyle "Birleşik Arap Emirlikleri Vergisi" olarak bahsedilecektir.)

4. Anlaşma aynı zamanda, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve yukarıda bahsedilen vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Âkit Devletlerin yetkili makamları, ilgili vergi kanunlarında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

Madde 3
Genel Tanımlar

1. Bu Anlaşmanın amaçları yönünden, metin aksini öngörmedikçe :

a) (i) “Türkiye” terimi, Türkiye'nin sahip olduğu egemenlik alanını, Türk kara sularını, kıta sahanlığını ve karşılıklı anlaşmada ilgili taraflarca sınırları belirlenmiş münhasır ekonomik bölgeleri ifade eder;

(ii) “Birleşik Arap Emirlikleri” terimi, Birleşik Arap Emirlikleri'nin egemenlik haklarını ve yargı yetkisini icra ettiği karasuları ve bitişik deniz bölgeleri dahil olmak üzere Birleşik Arap Emirlikleri topraklarını ifade eder;

b) “bir Âkit Devlet” ve “diğer Âkit Devlet” terimleri metnin gereğine göre, Türkiye veya Birleşik Arap Emirlikleri anlamına gelir;

c) “Vergi” terimi, bu Anlaşmanın 2 nci Maddesinde kavranan vergi anlamına gelir;

d) “Kişi” terimi bir gerçek kişi, şirket ve kişilerin oluşturduğu diğer kuruluş anlamına gelir;

e) “Şirket” terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak muamele gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir;

f) “kanunî merkez” terimi, Türk Ticaret Kanununa göre kaydı yapılan kanunî merkez veya Birleşik Arap Emirlikleri'nde yürürlükte olan mevzuata göre kaydı yapılan kanunî merkez anlamına gelir;

g) “Vatandaş” terimi :

(i) Bir Âkit Devletin vatandaşlığına sahip herhangi bir gerçek kişiyi,

(ii) Bir Âkit Devlette yürürlükte olan mevzuat gereğince statü kazanan herhangi bir hükmi şahıs, ortaklığı ve derneği, ifade eder.

h) “Bir Âkit Devletin teşebbüsü” ve “diğer Âkit Devletin teşebbüsü” terimleri sırasıyla, bir Âkit Devletin mukimi tarafından işletilen teşebbüs ve diğer Âkit devlet mukimi tarafından işletilen teşebbüs anlamına gelir;

i) “Yetkili makam” terimi :

(i) Türkiye yönünden, Maliye ve Gümrük Bakanını veya onun yetkili temsilcisini,

(ii) Birleşik Arap Emirlikleri yönünden, Maliye ve Sanayi Bakanını veya onun yetkili temsilcisini, ifade eder;

j) “Uluslararası trafik” terimi, bir Türk veya Birleşik Arap Emirlikleri teşebbüsü tarafından gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletilerek yapılan taşımacılığı ifade eder; şu kadar ki, yalnızca Türkiye'de veya Birleşik Arap Emirlikleri'nde gerçekleştirilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliği bu kapsama dahil değildir.

2. Bir Âkit Devletin bu Anlaşmayı uygulaması bakımından, metin aksini öngörmedikçe Anlaşmada tanımlanmamış her terim, bu anlaşmaya konu teşkil eden vergilerin yer aldığı Devletin mevzuatında öngörülen anlamı taşır.

Madde 4

Mukim

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "bir Âkit Devletin mukimi" terimi, o devletin mevzuatı gereğince ev, ikametgâh , kanuni merkez, iş merkezi veya benzeri yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi anlamına gelir.

2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Âkit Devlette de mukim olduğunda, bu kişinin statüsü aşağıdaki şekilde belirlenecektir.

a) Bu kişi, daimi olarak kalabileceği bir meskenin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimî olarak kalabileceği bir meskeni varsa, bu kişi kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu (hayati menfaatlerin merkezi olan) Devletin mukimi kabul edilecektir;

b) Eğer kişinin hayati menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya kişinin her iki devlette de daimî olarak kalabileceği bir meskeni yoksa, bu kişi kalmayı adet edindiği evin bulunduğu Âkit Devletin mukimi kabul edilecektir;

c) Eğer kişinin her iki Âkit Devlette de kalmayı adet edindiği bir ev varsa veya aksine her iki Devlette de böyle bir ev sözkonusu değilse, bu kişi vatandaşı bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;

d) Eğer kişi her iki Devletin de vatandaşıysa veya aksine her iki devletin de vatandaşı değilse, Âkit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla gerçek kişi dışındaki bir kişi her iki Âkit Devletin de mukimi olduğunda, bu kişi kanunî merkezinin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Bununla beraber, bu kişi Akit devletlerden birinde fiili iş merkezine, diğer Âkit Devlette kanunî merkeze sahip olduğunda, bu kişinin bu anlaşmanın amaçları bakımından hangi Âkit Devlette mukim olduğu hususunu, Âkit Devletlerin yetkili makamları karşılıklı anlaşmayla tespit edeceklerdir.

4. Türkiye'nin veya Birleşik Arap Emirlikleri'nin politik alt bölümleri veya mahallî idareleri sırasıyla Türkiye'nin veya Birleşik Arap Emirlikleri'nin mukimi olarak kabul edilecektir.

Madde 5

İşyeri

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından "işyeri" terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. "İşyeri" terimi özellikle şunları kapsamına alacaktır :

- a) Yönetim yeri;
- b) Şube;
- c) Büro;
- d) Fabrika;
- e) Atelye;
- f) Maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yer;
- g) Oniki ayı aşan bir süre devam eden bir inşaat şantiyesi, yapı veya tesis projesi;

3. Bu maddenin daha önceki hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, "işyeri" teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir :

a) Teşebbüs olanaklarının, yalnızca malların veya ticarî eşyanın depolanması, teşhiri veya teslimi amacıyla kullanılması;

b) Teşebbüse ait mal ve ticarî eşya stoklarının yalnızca depolama, teşhir veya teslim amacıyla elde tutulması;

c) Teşebbüse ait mal ve ticarî eşya stoklarının yalnızca bir başka teşebbüse işlettilmesi amacıyla elde tutulması;

d) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca teşebbüse mal veya ticarî eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;

e) İşe ilişkin sabit bir yerin teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yapılması amacıyla elde tutulması;

f) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca, (a) ile (e) bentleri arasında bahsedilen faaliyetlerin birkaçını bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak bu faaliyetlerin bir arada icra edilmesi sonucunda kendini gösteren toplu faaliyetin hazırlayıcı veya yardımcı karakterde olması şarttır.

4. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, 5 inci fıkra hükmünün uygulanacağı bağımsız nitelikteki acenta dışında bir kişi, bir teşebbüs namına hareket ederek, bir Âkit Devlette bu teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini mutaden kullanırsa, bu teşebbüs bu Devlette sözkonusu kişinin gerçekleştirdiği işlemler dolayısıyla bir işyerine sahip kabul olunacaktır; ancak bu kişinin işe ilişkin sabit bir yerden yürüttüğü faaliyetler, 3 üncü fıkrada belirtilenlerle sınırlandırıldığında, sözkonusu işe ilişkin sabit yer anılan fıkra hükümleri uyarınca bir işyeri oluşturmayacaktır.

5. Bir Âkit Devletin bir teşebbüsü diğer Devlette işlerini yalnızca, kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, bir genel komisyon acentası veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acenta vasıtasıyla yürüttüğü için bu diğer Âkit Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır.

6. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket, diğer Âkit Devletin mukimi olan veya (bir işyeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde) diğer Âkit Devlette ticarî faaliyette bulunan bir şirketi kontrol eder ya da onun tarafından kontrol edilirse, şirketlerden herhangi biri diğeri için bir işyeri oluşturmayacaktır.

7. Âkit Devletlerden birinin mukimi olan ve diğer Âkit Devlette bulunan bir ortaklığa ortak olan bir kişinin, önceki fıkra hükümlerine göre diğer Devlette oluşturulmuş bir işyerine sahip olmaması halinde, bu ortaklık, sadece bu ortaklık nedeniyle bu diğer Devlette bu kişinin işyerini oluşturmayacaktır.

Madde 6

Gayrimenkul Varlıklardan Elde Edilen Gelir

1. Bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım ve ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. “Gayrimenkul varlık” terimi, bahse konu varlığın bulunduğu Âkit Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Terim her halükârda gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım ve ormancılıkta kullanılan araçları ve hayvanları, her çeşit dalyanları, özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve madden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletilmesinden veya işletme hakkından doğan sabit ya da değişken ödemeler üstündeki hakları kapsayacak; gemiler, vapurlar ve uçaklar gayrimenkul varlık sayılmayacaktır.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. 1 inci ve 3 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

Madde 7

Ticari Kazançlar

1. Bir Âkit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, sözkonusu teşebbüs diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunmadıkça, yalnızca bu (ilk bahsedilen) Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticarî faaliyette bulunursa, teşebbüsün kazançları diğer Devlette, sadece işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere, vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bir Âkit Devlet teşebbüsü diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunduğu anda, eğer bu işyeri, her iki Âkit Devlette de, aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan tamamen ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve işyerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız nitelik kazansaydı, ne kazanç elde edecek idiyse, bu işyerine böyle bir kazanç atfedilecektir.

3. İşyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan, yönetim ve genel idare giderlerini de kapsamına alan, işyerinin amaçlarına uygun düşen giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir.

4. İşyerine, bu işyeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal ve ticarî eşya alınması dolayısıyla hiç bir kazanç atfedilmeyecektir.

5. Kazanç, bu Anlaşmanın başka maddelerinde düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığı anda, o maddelerin hükümleri bu madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

Madde 8

Deniz, Hava ve Kara Taşımacılığı

1. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletilmesinden elde ettiği kazanç, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Körfez Havayolları Şirketi tarafından elde edilen kazanç bakımından, 1 inci fıkra hükmü, yalnızca, Birleşik Arap Emirlikleri'nin buradaki hissesine isabet eden kazanç kısmına uygulanacaktır.

3. Bu maddenin amaçları yönünden, bir Âkit devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte hava taşımacılığı veya deniz taşımacılığı faaliyetleri ile bağlantılı mevduat hesabından doğan faiz diğer Âkit Devlette vergiden muaf tutulacaktır.

4. Bu maddenin 1 inci fıkra hükümleri, aynı zamanda bir ortaklığa, bir ortak işletmeye veya uluslararası işletilen bir acentaya iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

Madde 9

Bağımlı Teşebbüsler

1. a) Bir Âkit Devlet teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Âkit Devlet teşebbüsününün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında, veya

b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak bir Âkit Devlet teşebbüsünün ve diğer Âkit Devlet teşebbüsününün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında

ve her iki halde de, iki teşebbüsün ticarî ve malî ilişkilerinde oluşan veya empoze edilen koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında; olması gereken: fakat bu koşullar dolayısıyla kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenip vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devletin kendi teşebbüslerinden birinde kavradığı ve vergilediği kazanç, diğer Âkit Devlette vergilendirilen bu diğer Devlet teşebbüslerinden birinin de kazancını içerebilir. Aynı zamanda, bu ilk bahsedilen Devletin kavradığı kazanç, bildirilen kazanç olmayıp, bağımsız teşebbüsler arasında oluşacak ilişkiler gözönünde tutularak, sonradan bu ilk bahsedilen Devletçe yürütülen hesaplamalar sonucunda belirlenen kazanç olabilir. Böyle bir durum kendini gösterdiğinde, eğer diğer Devlet bu düzenlemenin hukukî olduğu kanaatine varırsa, sözkonusu kazanç üzerinden alınan verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapmak durumundadır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri gözönünde tutulacak ve gerektiğinde Âkit Devletlerin yetkili makamları birbirine danışacaklardır.

Madde 10

Temettüler

1. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu temettüler, ödemeyi yapan şirketin mukim olduğu Âkit Devletçe de kendi mevzuatına göre vergilendirilebilir; ancak, temettü elde eden kişi temettünün gerçek lehdarı ise, bu şekilde alınacak vergi aşağıdaki oranları aşmayacaktır :

a) Temettü elde eden, diğer Âkit Devletin Hükümeti veya tamamı diğer Âkit Devlete veya politik alt bölümlerine ya da mahallî idarelerine ait olan bir kamu kuruluşu ise gayrisafi temettü tutarının yüzde 5'i;

b) Temettü elde eden, temettü ödeyen şirketin sermayesinin doğrudan doğruya en az yüzde 25'ini elinde tutan bir şirket ise (ortaklıklar hariç) gayrisafi temettü tutarının yüzde 10'u;

c) Tüm diğer durumlarda gayrisafi temettü tutarının yüzde 12'si.

3. Bu maddede kullanılan "temettü" terimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden, veya diğer haklardan veya alacak niteliğinde olmayıp kazançta katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirleri ve bunların yanısıra dağıtımını yapan şirketin mukim olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer kurum haklarından elde edilen gelirler ile yatırım fonu ve yatırım ortaklığından elde edilen gelirleri kapsar.

4. Diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunan, bir Âkit Devlet şirketinin kazancı, bu işyerinin bulunduğu Âkit Devlette, 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden 2 nci fıkra gereğince de vergilendirilebilir. Vergileme, kazançların yurtdışına transferi sırasında ve yalnızca transfer edilen kazanç kısmı üzerinden yapılır.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan gerçek temettü lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa ve sözkonusu temettünün elde edildiği olayı ile bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda, 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 11

Faiz

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, bu faiz, elde edildiği Âkit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, faiz elde eden kişi faizin gerçek lehdarı ise, bu şekilde alınca vergi, faizin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

3. 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın.

a) Birleşik Arap Emirlikleri'nde doğan ve Türkiye Hükümeti'ne veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına ödenen faizler, Birleşik Arap Emirlikleri vergisinden muaf tutulacaktır;

b) Türkiye'de doğan ve Birleşik Arap Emirlikleri Merkezi veya Yerel Hükümetine veya Birleşik Arap Emirlikleri Merkez Bankasına ödenen faizler Türk vergisinden muaf tutulacaktır.

4. Bu maddede kullanılan "faiz" terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın veya kazancı paylaşma hakkını tanıyan tanınmasın, devlet tahvillerinden, tahvillerden veya bonolardan ve her çeşit alacaktan doğan gelir ile bu gelirin elde edildiği Devletin vergi mevzuatına göre ikrazat geliri sayılan diğer bütün gelirleri kapsar.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan gerçek faiz lehdarı, faizin elde edildiği diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa ve sözkonusu faizin ödendiği alacak ile bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda, 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bir Âkit Devletin kendisi, politik alt bölümü mahallî idaresi veya mukimi tarafından ödenen faizin, o Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi, mukim olsun ya da olmasın, bir Âkit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine sahip olduğunda ve faiz bu işyerinden kaynaklandığında, sözkonusu faizin işyerinin bulunduğu Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında varolan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Âkit Devletin mevzuatına göre vergilendirilebilecektir.

Madde 12

Gayrimaddi Hak Bedelleri

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddi hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu gayrimaddi hak bedelleri elde edildikleri Âkit Devlette ve o Devletin memvzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, gayrimaddi hak bedeli elde eden kişi gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı ise, bu şekilde alınacak vergi, gayrimaddi hak bedelinin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan "gayrimaddi hak bedelleri" terimi, sinema filmleri, radyo-televizyon yayınlarında kullanılan filmler ve bantlar dahil olmak üzere edebi, artistik veya bilimsel her nevi telif hakkının veya her nevi patentin, alameti farikanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin veya sınai, ticarî veya bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikiminin kullanma imtiyazı veya kullanma hakkı ile sınai, ticarî veya bilimsel teçhizatın kullanma imtiyazı veya kullanma hakkı karşılığında ödenen her türlü bedelleri kapsamakta; ancak, maddenlerin veya taş ocakların işletilmesi veya doğal kaynaklardan yararlanma karşılığında ödenen gayrimaddi hak bedelleri veya diğer ödemeleri kapsamamaktadır.

4. Bir Âkit Devlet mukimi olan gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı sözkonusu bedelin elde edildiği diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa ve sözkonusu bedelin ödeneği hak veya varlık ile bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkraya hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda, 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Gayrimaddi hak bedelleri, bir Âkit Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahallî idaresi veya mukimi tarafından ödendiğinde, o Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddi hak bedelini ödeyen kişi, bir Âkit Devletin mukimi olsun ya da olmasın, bir Âkit Devlette gayrimaddi hak bedelini ödemeye neden olan hak veya varlık ile bağlantılı bir işyerine sahip olduğunda ve bu gayrimaddi hak bedeli bu işyerinden kaynaklandığında, sözkonusu gayrimaddi hak bedelinin işyerinin bulunduğu Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddi hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında varolan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Âkit Devletin mevzuatına göre vergilendirilebilecektir.

Madde 13

Sermaye Değer Artış Kazançları

1. Bir Âkit Devlet mukimince, diğer Âkit Devlette yer alan ve 6 nci maddede belirtilen gayrimenkul varlığın elden çıkarılmasından elde edilen kazanç, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyerinin ticarî varlığına dahil menkul varlıkların veya bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı bir sabit yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, bu işyerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir Âkit Devletin bir teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının veya sözkonusu gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, yalnızca bu teşebbüsün kanunî merkezinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

4. 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda değinilenler dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, yalnızca, elden çıkaramın mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, bundan bir önceki cümlede bahsedilen ve diğer Âkit Devlette elde edilen sermaye değer artış kazançları, iktisap ve elden çıkarma arasındaki süre bir yılı aşmadığı takdirde, bu diğer Âkit Devlette de vergilendirilebilecektir.

Madde 14

Serbest Meslek Faaliyetleri

1. Bir Âkit Devlet mukiminin serbest meslek faaliyetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelir, bu kişi diğer Âkit Devlette faaliyetlerini icra etmek için sürekli kullanabileceği bir sabit yere sahip olmadıkça, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir. Eğer kişi böyle bir sabit yere sahip olursa, gelir bu diğer Devlette, bu sabit yere atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere vergilendirilebilir.

2. "Serbest meslek faaliyetleri" terimi, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel, edebi, artistik, eğitici ve öğretici faaliyetleri, bunun yanı sıra, doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dişçilerin ve muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini kapsamına alır.

Madde 15

Bağımlı Faaliyetler

1. 16, 18, 19 ve 20 nci madde hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukiminin bir hizmet akdi dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri menfaatler, bu hizmet diğer Âkit Devlette ifa edilmedikçe, yalnız ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir. Eğer hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen gelir diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette ifa ettiği hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer :

a) Gelir elde eden kişi, bu diğer Devlette ilgili bir takvim yılı içinde bir veya bir kaç seferde toplam 183 günü aşmamak üzere kalırsa, ve

b) Ödeme, bu diğer Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa, ve

c) Ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden yapılmazsa,

yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir.

3. Bu maddenin bundan önceki hükümlerine bakılmaksızın, uluslararası trafikte işletilen bir gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarında ifa edilen bir hizmet dolayısıyla elde edilen gelir, teşebbüsün kanuni merkezinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebilir.

Madde 16

Müdürlere Yapılan Ödemeler

Bir Âkit Devlet mukiminin Âkit Devlet mukimi olan bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

Madde 17

Sanatçı ve Sporcular

1. 14 ve 15 inci madde hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, bir Âkit Devlet mukimi olan, tiyatro, sinema, radyo, televizyon artistliği yapan veya müzisyen olarak çalışan bir sanatçının veya bir sporcunun diğer Âkit Devlette icra ettiği bu nitelikteki şahsi faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun icra ettiği bu nitelikteki faaliyetlerden doğan gelir sanatçı veya sporcunun kendisine değil de bir başkasına yönelirse, bu gelir, 7, 14 ve 15 inci maddelerin hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Âkit Devlette vergilendirilebilir.

3. Sanatçı ve sporcuların bir Âkit Devlette icra ettikleri faaliyetlerden elde ettikleri gelire, bu Devlete yapılan sözkonusu ziyaretin diğer Âkit Devlette, politik alt bölümlerine veya mahallî idarelerine ait kamusal fonlardan önemli ölçüde desteklenmesi veya bu kişilerin icra ettikleri faaliyetlerin Âkit Devletler arasındaki bir kültür anlaşması veya düzenlemeler çerçevesinde gerçekleştirilmesi halinde, 1 ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır.

Madde 18

Emekli Maaşları

1. 19 uncu maddenin 1 inci fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukimine geçmiş çalışmalarının karşılığında ödenen emekli maaşları ve sağlanan diğer benzeri menfaatler, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir. Bu hüküm, aynı zamanda, bir Âkit Devlet mukimine ödenen ömür boyu gelirlere de uygulanacaktır.

2. Uğranılan şahsi zararları tazmin etmek üzere, bir Âkit Devlet veya onun bir politik alt bölümü tarafından ödenen emekli maaşları ve sağlanan ömür boyu gelirlere ile yapılan diğer devamlı veya arazi ödemeler, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilir.

Madde 19

Kamu Hizmeti

1. Bir Âkit Devletin kendisine, politik, alt bölümüne, veya mahallî idaresine bir kamu görevi dolayısıyla bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan sağlanan menfaatler, emekli maaşları da dahil, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Bir Âkit Devletin kendisi, politik alt bölümü veya mahallî idaresi tarafından yürütülen ticarî faaliyetlerle bağlantılı hizmetler karşılığında sağlanan menfaatlere ve emekli maaşlarına 15, 16 ve 18 inci maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

Madde 20

Öğretmen ve Öğrenciler

1. Bir Âkit Devletin vatandaşı olup, diğer Âkit Devlette yalnızca öğrenim veya mesleki eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci veya stajyere, geçim, öğrenim veya mesleki eğitimi sağlayabilmesi için bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. Aynı şekilde, bir Âkit Devletin vatandaşı olup, diğer Âkit Devlette yalnızca öğretim ve bilimsel araştırma yapmak amacıyla iki yılı aşmayan bir süre veya süreler için bulunan bir öğretmen veya öğretim üyesinin, öğretim veya araştırma karşılığında, bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan sağladığı her türlü menfaatler, bu diğer Devlette vergiden istisna edilecektir.

3. Bir Âkit Devletin vatandaşı olup, diğer Âkit Devlette öğrenimi veya mesleği ile ilgili uygulama alışkanlıkları kazanmak üzere, bir takvim yılı içinde 183 günü aşmayacak şekilde hizmet ifa eden bir öğrenci veya stajyerin eline geçen ücretler, bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.

Madde 21

Diğer Gelirler

1. Bir Âkit Devlet mukiminin nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın daha önceki maddelerinde açıkça belirtilmeyen gelir unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Her iki Âkit Devletin dışındaki kaynaklardan elde edilen gelir unsurları, yalnızca söz konusu geliri elde eden kişinin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

Madde 22

Servet

1. Bir Âkit Devlet mukiminin 6 ncı maddede bahsedilen gayrimenkul varlıklardan oluşan ve diğer Âkit Devlette bulunan serveti, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyerinin aktifine dahil menkul varlıklardan veya bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullanabileceği bir sabit yere ait menkul varlıklardan oluşan servet, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. 8 inci maddenin 2 nci fıkrası dahil olmamak üzere, uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarından ve söz konusu gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarının işletilmesi ile ilgili menkul varlıklardan oluşan servet, yalnızca teşebbüsün kanunî merkezinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

4. Bir Âkit Devlet mukiminin servetinin diğer bütün unsurları, yalnızca bu devlette vergilendirilebilecektir.

Madde 23

Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi

1. Türkiye mukimleri için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir :

Türkiye'nin bir mukimi, bu Anlaşma hükümleri uyarınca Birleşik Arap Emirliklerinde vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde veya servet sahibi olduğunda; Türkiye, Birleşik Arap Emirliklerinde gelir veya servet üzerinden ödenen bu vergiye eşit bir miktarı bu kişinin geliri veya serveti üzerinden ödeyeceği vergiden mahsup edecektir.

Bununla beraber sözkonusu mahsup, Birleşik Arap Emirliklerinde vergilendirilebilen gelir veya servet için Türkiye'de mahsupdan önce hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

2. Birleşik Arap Emirlikleri yönünden, çifte vergilendirme, çifte vergilendirmeyi önlemeye ilişkin genel prensipler dikkate alınmak suretiyle Birleşik Arap Emirlikleri mevzuatına göre önlenecektir.

Madde 24

Ayırım Yapılmaması

1. Bir Âkit Devletin vatandaşları diğer Âkit Devlette, bu diğer Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

2. 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyeri, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten bir teşebbüsüne göre daha az lehe bir vergilemeyle karşı karşıya kalmayacaktır.

3. Bir Âkit Devletin, diğer Âkit Devletin bir veya bir kaç mukimi tarafından, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, bu Devletin benzeri teşebbüslerin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

4. Bu hükümler, bir Âkit Devletin kendi mukimlerine şahsi ve ailevi durumları dolayısıyla uyguladığı şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Âkit Devlet mukimlerine de uygulama zorunda olduğu yönünde anlaşılacaktır.

Madde 25

Bilgi Değişimi

1. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri; bunun yanısıra bu Anlaşmayla uyumsuzluk göstermediği sürece, bu Anlaşma kapsamına giren vergilerle ilgili Âkit Devletlerin iç mevzuat hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bir Âkit Devlet tarafından alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca bu Anlaşmada belirtilen vergilerin tahakkuk veya tahsilatına veya cebri icra ya da cezasına veya bu hususlardaki şikâyet ve itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara (adli makamlar ve idarî kuruluşlar dahil) verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar, bu bilgileri yalnızca sözkonusu amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar, sözkonusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adli kararlar alınırken açıklayabilirler.

2. 1 inci fıkra hükümleri, hiçbir surette bir Âkit Devleti:

a) Kendinin veya diğer Âkit Devletin mevzuatına veya idarî alışkanlıklarına uymayacak idarî önlemler alma;

b) Kendinin veya diğer Âkit Devletin mevzuatı veya normal idarî işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma;

c) Herhangi bir ticarî, sınai, meslekî sırrı veya ticarî işlemi aleni hale getiren bilgileri veya aleniyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme; yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

Madde 26
Karşılıklı Anlaşma Usulü

1. Bir Âkit Devlet mukimi, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin iç mevzuatında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Âkit Devletin yetkili makamına arz edebilir. Bu kişinin durumu 24 üncü maddenin birinci fıkrasına uygun düşerse, o zaman vatandaşı olduğu Âkit Devletin yetkili makamına başvurabilir.

2. Söz konusu yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber kendisi tatminkâr bir çözüme ulaşamadığı takdirde, bu Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Âkit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarfedecektir.

3. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulamasından kaynaklanan her türlü güçlüğü ve tereddütü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir. Yetkili makamlar aynı zamanda, bu Anlaşmada çözüme kavuşturulmamış durumlardan kaynaklanan çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması için de birbirlerine danışabilirler.

4. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için birbirleriyle doğrudan doğruya haberleşebilirler. Anlaşmaya varabilmek için sözlü görüş alış-verişi gerekli görüldüğünde, bu görüşme, Âkit Devletlerin yetkili makamlarının temsilcilerinden oluşan bir Komisyon kanalıyla yürütülebilir.

Madde 27
Diplomat Hüviyetindeki Memurlar
ve

Konsolosluk Memurları

Bu Anlaşmanın hiçbir hükmü, diplomat hüviyetindeki memurların ve konsolosluk memurlarının uluslararası hukukun genel kuralları veya özel anlaşma hükümleri uyarınca yararlandıkları malî ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

Madde 28
Yürürlüğe Girme

1. Âkit Devletlerin herbiri, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için öngörülen Anayasal işlemlerin tamamlandığını diğerine bildirecektir. Bu Anlaşma, bu bildirimlerden sonuncusunun alındığı gün yürürlüğe girecektir.

2. Bu Anlaşmanın hükümleri, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği yılı izleyen yılın Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan her vergilendirme yılına ilişkin vergilere uygulanacaktır.

3. Bu maddenin 2 nci fıkrası hükümlerine bakılmaksızın, bu Anlaşmanın 8 inci madde hükümleri, 1 Ocak 1988 tarihinden sonra hava taşımacılık faaliyetlerinden elde edilen gelir üzerinden alınan vergiler için hüküm ifade edecektir. Yukarıda belirtilen tarihten itibaren halihazırda tahsil edilen vergiler iade edilecektir.

Madde 29

Yürürlükten Kalkma

Bu Anlaşma, bir Âkit Devlet tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Âkit Devletlerden herbiri Anlaşmayı, herhangi bir takvim yılının bitiminden en az altı ay önce diplomatik yollardan fesih ihbarnamesi vermek suretiyle feshedebilir. Bu durumda Anlaşma, her iki ülkede, fesih ihbarnamesinin verildiği yılı izleyen yılın Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan her vergilendirme yılına ilişkin vergiler için hüküm ifade etmeyecektir.

Bu hususları teyiden, iki Devletin tam yetkili temsilcileri bu Anlaşmayı imzaladılar ve mühürlerini vazettiler.

Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde her üç metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, Abu Dhabi'da 29 Ocak 1993 tarihinde düzenlenmiştir. Metinler arasında farklılık olması halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Adına
Hikmet ÇETİN
Dışişleri Bakanı

Birleşik Arap Emirlikleri
Adına
Hamdan Bin Zayed Al-NAHAYYAN
Dışişlerinden Sorumlu Devlet Bakanı